

“Seguim amb la banya al forat”

L'ànima de Brams, en Francesc Ribera “Titot”, ha fundat Aramateix, un grup que barreja l'ska i el rock amb instruments tradicionals catalans, com la tenora o el tible.

Com ha estat la formació d'Aramateix?

—La dissolució de Brams i la formació d'Aramateix són dues opcions que formen part de la mateixa idea.

—Vau tancar Brams amb *Sempre més*. I el nou grup és Aramateix? Per què?

—El poema de Miquel Martí i Pol “L'àmbit de tots els àmbits” ha estat sempre un referent per a mi, des que el vaig sentir per primera vegada cantat pel Llach en el disc *I amb el somriure, la revolta*. És una cançó que sempre he tingut present. I així tancàvem el cercle. Vam acabar Brams amb *Sempre més*, i amb aquest Aramateix fem una projecció del compromís i la utopia. El disc *Sempre més* començava amb el poema “Ara mateix” i això reforça el lligam entre un i altre.

—És original barrejar trompetes i saxos amb tibles, tenores i fiscorns.

—Tenfem clar que introduiríem una secció de vents com la que tenim. Ens interessava una escala tímbrica concreta, bastant inèdita.

—Molt.

—No tenim referència de cap grup català que ho faci i a fora no tenen els instruments per fer-ho. Sí que és cert que, a cada país, hi ha instruments semblants a la tenora i el fiscorn, però no són estrictament els mateixos i no fan les mateixes funcions dins del conjunt. Els referents més propers, per

tant, són Marcel Casellas i La Principal de la Nit, d'una banda, i Dijous Paella, on també hi sóc jo.

—Tres músics veniu de Brams.

—Sí, el trompetista Sergi Beringues, el bateria Xevi Vila “Xef” i jo mateix. I els altres són gent molt propera, amb qui havíem treballat de manera continuada o esporàdica.

—A l'escrit d'introducció al CD et refermes en la “fal·lera per canviar el món”, tot i que t'havien amenaçat que se't passaria amb l'edat.

—Per sort no se m'ha passat. I ara podem dir que la rendició no és una part intrínseca de l'edat, com ja deia en Martí i Pol. Seguim amb la banya al forat i l'experiència ens ha donat nous exemples que reforcen els nostres arguments. Tot allò que ens deien quan érem Brams, que érem joves i radicals, que ho vèiem en blanc i negre i després veuríem tota una amalgama de tons; tot allò eren justificacions per anar-se'n a casa.

—La música és una eina de revolució?

—L'eina seria el grup. La música seria part del material que es fa servir

per explicar coses i establir complicitats. Jo sempre ho he entès així. Potser perquè no vaig passar primer per l'escola de música i per a mi les paraules, la poesia i la música són materials per la recerca de complicitats. De vegades pensem que estem sols amb les nostres idees i, de cop i volta, el fet de ser copartícip d'una idea amb milers de persones, dóna seguretat. Amb Brams tractàvem de fer això.

—Aquest continua sent l'objectiu?

—Continuen les idees que les coses han de canviar i que no s'hi val a fer passar bou per bèstia grossa, que cal un nou marc de relació entre les persones i que els pobles han de decidir lliurement. Amb Aramateix volem accedir a gent a qui no hem accedit amb Brams i internacionalitzar una mica el grup, de fet aquest és el motiu per buscar una secció de vents tan característica: perquè sigui inèdita fora d'aquí.

D'altra banda no volem convèncer ningú. No volem dir coses de manera tan explícita, sinó provocar preguntes mitjançant la metàfora.

—Per això musiqueu tres poemes...

—Sí. Tenim cançons nostres al costat de poemes de Martí i Pol, Pere Quart i Salvat-Papasseit. Això també et fa pujar el llistó.

—**Precisament heu triat poetes que l'edat no va estovar: Martí i Pol i Pere Quart.**

—Sí, Déu n'hi dó. I Salvat-Papasseit perquè va morir jove. Són tres poemes que fa anys que tenia en una carpeta de l'ordinador, amb molts altres, i hem començat amb això. Tenia ganes de seguir amb aquesta tradició catalana de treballar textos de poetes, però amb el meu format. Jo crec que s'ha fet més que en altres llengües, a casa nostra.

—**Us arrisqueu amb un poema de Pere Quart amb monosíl·labs, tan modern com un hip hop.**

—Sí, és un dels més coneguts de Pere Quart però no està musicat. O no en tinc notícia. Potser perquè si algú busca què musicar i veu un poema que fa quatre o cinc pàgines, es fan enrere. En ser monosíl·labs, i encara que no sigui un hip hop sinó recitat, va agafant aquest ritme.

—**També un poema fantàstic de Salvat-Papasseit, "Ara no es fa prò jo encara ho faria"...**

—Aquest és diferent perquè la música no és meua sinó d'un amic de la família, dels meus pares, que en el moment de la Cançó musicava poemes però no ho feia amb vocació de cantarlos en públic, només entre amics. Són cançons que no són públiques, però que jo he sentit des de petit. I aquesta sempre m'ha agradat molt. Li vaig demanar si la podia fer servir i hi va estar encantat.

—**Això era un fenomen habitual?**

—Crec que hi ha molta gent que ho feia. Tot i no interpretar-les mai en públic, musicaven poemes.

—**Hi havia prou cultura musical per fer-ho.**

—I literària. Ha estat una sort poder treballar amb una joia d'aquestes.

—**Al poema canvieu "jo robaria les noies dels ports" per "jo robaria les noies dels Ports". És una errada tipogràfica?**

—Està en majúscula? Bé. No, no és volgut, però, si mai anem a tocar a

l'Aplec dels Ports, doncs ara ja estan avisades.

—**L'última cançó inclou traducció i recitació en quítxua, amazic i occità. Un missatge als veïns i als nouvinguts?**

—Sí. Teníem ganes de fer coses en altres idiomes i sempre que t'ho plantejis sembla que ho hages de fer en les llengües de sempre. Aquestes són les dels veïns del nord, del sud i el quítxua, la dels nouvinguts. Precisament qui ens va fer la traducció al quítxua és un poeta d'Ayacucho que el vam trobar aquí perquè estava visitant els seus fills, que viuen a l'Hospitalet. I l'amazic és la llengua que parlen la majoria de magribins que han vingut. Totes tres són llengües minoritzades que han patit l'ofensiva imperialista de la llengua hegemònica fins que la gent s'ha acabat avergonyint de parlar-les, com si no servissin per a l'ús social. Ens semblava que era interessant fer-ho, per poques complicitats que trobéssim.

Alex Milian

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

El Negret

Cada primer de maig de cada any arriba sobre les onades el Sant Crist del Grau de València. Una senzilla representació rememora la presumpta vinguda d'un crucifix, surant damunt d'una escala. El simulacre dramàtic convoca emocionades gents dels pobles de la mar i una espessa fullaraca d'altives autoritats, afectats confreres, bledanes clavariesses d'aculturació i arrogants forces d'ocupació. Durant tres dies rep honors i devots precis de la capital i de la seua horta a Santa Maria del Mar el denominat familiarment "El Negret". L'apoteosi festera, amb fervoroses i concorregudes misses i processons, esdevé el 3 de maig, acreditada jornada en creus i santscristos grossos, com el de la Galera de Barcelona, el de la Nou de Mallorca o el de Balaguer, també aficionat a nadar de panxeta, com el grauer, riu amunt.

El 3 de maig, acreditada jornada en creus i santscristos aficionats a nadar de panxeta.

És una deixalla del pagà culte a l'aigua, que calia conjurar i invocar ara, per a la florida i granació dels cereals: "Aigua de maig, pa per a tot l'any." Les creus cristianitzen així mateix velles litúrgies a flors i arbres, que celebraven la primavera i l'ascendent vitalitat de la natura i de les persones. Però el Negret, que va viatjar a Eivissa fugint dels botiflers francesos, per si no fóra prou, afegeix un gest més. La seua llegenda ens conta que l'any 1411 fou llançat al Segre per un jueu habitador de la ciutat de Lleida i, seguint la ruta de l'Ebre, ja coneguda pels romans, tan transitada pels correus medievals, a l'ombratge de les aigües arribà al Túria. Ho testimonien les pintures murals de la seua capella. Així, s'insisteix en els orígens lleidatans dels béns i tresors espirituals valencians i es reforça i completa el persistent i viu mite fundacional del poble valencià, que el fa originari de Lleida, a la qual el jurats del segle XV anomenaven "ciutat mare de València".